

Wywóz broni: wdrażanie wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2013 r. w sprawie wywozu broni: realizacja wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB (2013/2657(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego¹,
- uwzględniając toczący się obecnie w Grupie Roboczej Rady ds. Wywozu Broni Konwencyjnej (COARM) proces przeglądu wspólnego stanowiska, które – zgodnie z jego art. 15 – podlega przeglądowi trzy lata po jego przyjęciu,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie²,
- uwzględniając wspólne działanie Rady 2002/589/WPZiB z dnia 12 lipca 2002 r. w sprawie wkładu Unii Europejskiej w zwalczanie destabilizującego gromadzenia i rozpowszechniania ręcznej broni strzeleckiej i broni lekkiej oraz uchylające wspólne działanie 1999/34/WPZiB³, a także strategię UE w zakresie zwalczania nielegalnego gromadzenia broni strzeleckiej i lekkiej i amunicji do tych rodzajów broni oraz nielegalnego handlu nimi, przyjętą przez Radę Europejską w dniach 15–16 grudnia 2005 r.⁴,
- uwzględniając trzynaste⁵ i czternaste⁶ sprawozdanie roczne Grupy Roboczej Rady ds. Wywozu Broni Konwencyjnej,
- uwzględniając międzynarodowy traktat ONZ o handlu bronią określający wiążące wspólne standardy światowego handlu bronią konwencyjną,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie negocjacji dotyczących traktatu ONZ o handlu bronią⁷,
- uwzględniając art. 42 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając artykuł 110 ust. 2 i 4 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że wywóz uzbrojenia może wpływać nie tylko na bezpieczeństwo, ale

---

¹ Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99.

² Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.

³ Dz.U. L 191 z 19.7.2002, s. 1.

⁴ Rada Unii Europejskiej, 05319/2006 z 13.1.2006.

⁵ Dz.U. C 382 z 30.12.2011, s. 1.

⁶ Dz.U. C 386 z 14.12.2012, s. 1.

⁷ P7_TA(2012)0251.

również rozwój, przez co ważne jest wzmocnienie unijnej polityki kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego;

- B. mając na uwadze, że wspólne stanowisko 2008/944/WPZiB stanowi prawnie wiążące ramy, w których ustanowiono osiem kryteriów, których naruszenie powinno powodować odebranie (kryteria 1–4) lub przynajmniej rozważenie odebrania (kryteria 5–8) pozwolenia na wywóz;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 wspólnego stanowiska osiem kryteriów określa jedynie standardy minimalne, nie naruszając prawa państw członkowskich do stosowania bardziej restrykcyjnych środków polityki kontroli broni; mając na uwadze, że decyzja o wydaniu pozwolenia na wywóz broni zgodnie z tymi kryteriami każdorazowo należy do danego państwa członkowskiego;
- D. mając na uwadze, że w art. 10 wspólnego stanowiska jednoznacznie stwierdzono, że państwa członkowskie, w odpowiednich przypadkach, mogą także uwzględnić wpływ proponowanego wywozu na ich interesy ekonomiczne, socjalne, handlowe i przemysłowe, a także mając na uwadze, że czynniki te nie mogą wpływać na stosowanie powyższych ośmiu kryteriów;
- E. mając na uwadze, że według Sztokholmskiego Międzynarodowego Instytutu Badań nad Pokojem (SIPRI) państwa członkowskie Unii Europejskiej zajmują wspólnie drugie miejsce na świecie, tuż za Stanami Zjednoczonymi, pod względem wywozu broni, oraz że coraz większa część uzbrojenia dostarczana jest do krajów spoza UE;
- F. mając na uwadze, że broń pochodząca z państw członkowskich trafia głównie do takich regionów leżących poza UE jak Bliski Wschód, Ameryka Północna i Azja; mając na uwadze, że największymi odbiorcami broni są Arabia Saudyjska, Stany Zjednoczone oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie;
- G. mając na uwadze, że europejski przemysł próbuje rekompensować zmniejszający się w Europie popyt na zbrojenia, poszukując dostępu do rynków krajów trzecich oraz że starania te są popierane przez dużą część środowisk politycznych jako wkład sprzyjający wzmocnieniu europejskiego sektora obrony, wiedzy technicznej, bezpieczeństwa dostaw i gotowości; mając na uwadze, że wyniki badań i rozwoju w przemyśle obronnym są w dużym stopniu upowszechniane w innych dziedzinach i wykorzystywane w licznych zastosowaniach cywilnych;
- H. mając na uwadze znaczące postępy w dążeniu do osiągnięcia porozumienia między państwami członkowskimi co do stosowania i interpretacji ośmiu kryteriów zawartych we wspólnym stanowisku, dokonane głównie dzięki przewodnikowi do wspólnego stanowiska, sporządzonemu przez COARM, który podaje szczegółowe definicje najlepszych praktyk w odniesieniu do stosowania kryteriów;
- 1. z zadowoleniem przyjmuje, że UE dysponuje wyjątkowymi w skali światowej prawnie wiążącymi ramami, usprawniającymi kontrolę nad wywozem broni, m.in. do regionów objętych kryzysem i do krajów o budzącej wątpliwości historii przestrzegania praw człowieka, i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje przyłączenie się europejskich i pozaeuropejskich państw trzecich do systemu kontroli wywozu broni w oparciu o wspólne stanowisko; zauważa jednak, że pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi UE występują różnice w zakresie ścisłego stosowania i interpretacji ośmiu kryteriów; z tego

względu wzywa do bardziej jednolitego interpretowania i stosowania wspólnego stanowiska, wraz ze wszystkimi zawartymi w nim zobowiązaniami, oraz ubolewa, że UE nadal nie posiada wspólnej strategii politycznej dotyczącej transferu broni do krajów trzecich;

2. utrzymuje, że wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa UE oraz wspólne stanowisko nie powinny być sprzeczne; uważa, że za zapewnienie spójności wspólnego stanowiska oraz polityki zagranicznej odpowiadają państwa członkowskie oraz wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa;
3. podkreśla prawo państw członkowskich do postępowania zgodnie z krajową polityką, przy pełnym poszanowaniu prawa międzynarodowego i porozumień międzynarodowych oraz powszechnie uzgodnionych zasad i kryteriów, przy czym zgodność ta podlega kontroli na podstawie uregulowań krajowych;
4. jest zdania, że Parlament Europejski, parlamenty narodowe lub specjalne organy parlamentarne muszą zapewniać skuteczną kontrolę stosowania i egzekwowania standardów uzgodnionych we wspólnym stanowisku na szczeblu krajowym i unijnym, a także ustanowienia przejrzystego, podlegającego rozliczeniu systemu kontroli;
5. stoi na stanowisku, że język przyjęty w przewodniku do wspólnego stanowiska powinien być bardziej precyzyjny i pozostawiać mniej swobody do interpretacji, oraz że, jeśli zajdzie taka konieczność, przewodnik powinien nadal być aktualizowany;
6. postuluje, aby polepszyć stosowanie kryteriów zawartych we wspólnym stanowisku, zanim zostaną zaproponowane nowe;
7. dostrzega spójną i konsekwentną rolę, jaką państwa członkowskie UE odegrały przy wspieraniu międzynarodowych dążeń do ustanowienia wiążących przepisów regulujących międzynarodowy handel bronią; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by skupiły swoje wysiłki na krajach, które nie przystąpiły do międzynarodowych porozumień;
8. zauważa, że sprawozdania roczne Grupy Roboczej Rady ds. Wywozu Broni Konwencyjnej sprawiły, że wywóz broni stał się bardziej przejrzysty; wyraża jednak ubolewanie, że zbiory danych są niepełne i różnią się w zależności od procedur zbierania i przekazywania danych obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich; przypomina państwom członkowskim o corocznym przekazywaniu COARM pełnych informacji dotyczących realizowanych przez nie transferów broni, zgodnie z ustaleniami wspólnego stanowiska;
9. wzywa do przeanalizowania sposobu, w jaki wspólne stanowisko jest wdrażane do systemów krajowych; wyraża opinię, że należy wzmocnić możliwości Grupy Roboczej ds. Wywozu Broni Konwencyjnej analizowania kontroli wywozu broni;
10. uważa, że należy uzupełnić wspólne stanowisko o stale aktualizowany i publicznie dostępny wykaz określający, w jakim stopniu wywóz do poszczególnych państw odbiorców jest zgodny lub niezgodny z ośmioma kryteriami;
11. uważa, że należy stworzyć ulepszony system regularnej i aktualnej wymiany informacji między państwami członkowskimi na temat transferów broni do krajów objętych w przeszłości embargiem;

12. wzywa do zorganizowania corocznej debaty w Parlamencie oraz zaprezentowania sprawozdania rocznego w sprawie wdrożenia wspólnego stanowiska, aby zapewnić odpowiednią kontrolę parlamentarną i przejrzystość na szczeblu europejskim;
13. z zadowoleniem przyjmuje zawarcie pod auspicjami Narodów Zjednoczonych prawnie wiążącego traktatu o handlu bronią, który dotyczy międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną i tworzy skuteczny międzynarodowy system kontroli broni dzięki zwiększeniu przejrzystości i rozliczalności oraz ustanawia najwyższe normy międzynarodowe, a tym samym jeszcze bardziej utrudnia nieodpowiedzialne i nielegalne używanie broni konwencjonalnej; dostrzega spójną i konsekwentną rolę, jaką UE i jej państwa członkowskie odegrały przy wspieraniu międzynarodowych dążeń do ustanowienia wiążących przepisów regulujących międzynarodowy handel bronią;
14. podkreśla znaczenie skutecznego i wiarygodnego wprowadzania w życie traktatu o handlu bronią oraz zachęca państwa członkowskie, by skoncentrowały swoje międzynarodowe wysiłki na doprowadzeniu do powszechnego podpisania traktatu i jego szybkiego wdrożenia;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentowi państw członkowskich oraz sekretarzowi generalnemu Narodów Zjednoczonych.